

Nr 785

Av fröken Ljungberg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 101, med förslag till lagstiftning med anledning av förstatligandet och omorganisationen av polisväsendet m. m.

(Lika lydande med motion nr 967 i Andra kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 101 föreslås bl. a. att riksdagen skall antaga lag om kommunal trafikövervakning.

Enligt lagförslaget skall kommun, som uttar avgift för begagnande av allmän parkeringsplats, ombesörja övervakningen av parkeringen samt efterlevnaden av föreskrifter rörande parkering och annan uppställning samt stannande av fordon, därest Konungen på framställning av länsstyrelsen så förordnar.

Övervakningen skall fullgöras med personal som erhållit härför lämpad utbildning enligt föreskrifter som meddelas av rikspolisstyrelsen. Förordnande för personalen att fullgöra trafikövervakning skall meddelas av polischefen. Föreskrifter om tjänstedräkt eller annat kännetecken för personalen meddelas av Konungen. Har förordnande meddelats, skall länsstyrelsen bestämma det område inom vilket övervakningen skall ske samt det minsta antal övervakare som erfordras.

Hela lagförslaget talar i stort sett bara om vilka myndigheter som kommunerna i detta fall har att rätta sig efter. Om kommunerna sägs det egentligen bara, att de skall ombesörja övervakningen enligt alla de föreskrifter och förordnanden som omtalas i lagförslaget.

Förutsättningen för att förordnande och föreskrifter skall träda i kraft är som nämnts att kommun uttager avgift för begagnande av allmän parkeringsplats. Det synes sålunda som om den uppfattningen ligger bakom lagförslaget, att den avgiftsbelagda parkeringen är en inkomstkälla för kommunen som denna kan ta i anspråk eller låta bli att ta i anspråk. I själva verket torde förhållandena vara helt annorlunda. Kommuner har som regel ingen möjlighet att alternativt anordna ett större antal fria parkeringsplatser i stället för ett fåtal avgiftsbelagda. Över huvud taget får parkeringsavgifter ej grundas på ekonomiska skäl, och kommunen får endast ges rätt att uttaga avgifter för parkering om det befinnes påkallat för trafikens ordnande.

Underlaget för synsättet att kommunerna även efter det att polisväsendet övertagits av staten skall kunna åläggas trafikövervakning synes således vara svagt.

Enligt vår åsikt är det dessutom principiellt felaktigt att en verksamhet av klart polisiärt slag stannar kvar hos kommunerna, då polisverksamheten i

övrigt förstatligas, i all synnerhet som kommunerna i stort sett bara kommer att få lov att bekosta verksamheten, under det att den i övrigt underställes andra myndigheter.

Sålunda bör enligt vår uppfattning även den trafikövervakande verksamhet varom det här är fråga överföras till staten.

Frågan kompliceras emellertid av de avgifter som det här gäller. Visserligen kan det sägas att de böter som inflyter vid brott mot parkeringsbestämmelserna tillfaller statsverket och att det är just brott mot bestämmelserna som trafikvakterna har att beivra, under det att den lagliga parkeringen inte i och för sig kräver någon övervakning, men ostridigt är att samhällen med stort antal parkeringsautomater kan såväl täcka sina kostnader som erhålla betydande överskott. Anmärkningen att det därvid inte inräknas ränta för det i marken bundna kapitalet är riktig, men förefaller bygga på ett väl teoretiskt resonemang för att helt förta verkan av motargumentet att betydande inkomster i vissa fall kan inflyta till kommunen genom den avgiftsbelagda parkeringen.

Detta förhållande bör emellertid kunna regleras på flera sätt. Av tänkbara alternativ kan nämnas:

a) att kommunerna till statsverket betalar in vad som återstår av parkeringsavgifterna sedan omkostnaderna avräknats, eller

b) att hela verksamheten med avgiftsbeläggningen överlämnas till polisverket, sedan kommunen beslutat hemställa till länsstyrelsen om avgiftsbeläggning för parkeringsplatser och länsstyrelsen bifallit dylik hemställan, eller

c) att det bestämmes att viss del av parkeringsavgiften skall tillfalla statsverket under alla förhållanden, eller slutligen

d) att viss andel skall tillfalla kommunen under alla förhållanden, t. ex. i kombination med alternativ b) ovan.

Frågan är emellertid så komplicerad att ytterligare utredning förefaller nödvändig. Vi föreslår därför att sådan skall företagas. Bedrives utredningen med största skyndsamhet, torde inga större svårigheter med övergången från kommunalt till statligt huvudmannaskap behöva uppstå.

Under hänvisning till ovan anförda hemställas,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 101 måtte

a) avslå förslaget till lag om kommunal trafikövervakning, samt

b) i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t skyndsamt måtte utreda frågan om trafikövervakningens inordnande i det statliga polisväsendet.

Stockholm den 21 april 1964

Blenda Ljungberg

Gunnar Wallmark

Rolf Kaijser

Arvid Enarsson